

# Vit eru væl **nøgd við úrslitið**

**MAMMOGRAFI** Kvinnur taka væl undir við tilboðnum um at verða kannaðar regluliga fyri krabbamein í bróstunum, sigur læknastrjórin á Landssjúkrahúsinum

Áki Bertholdsen

Kvinnur taka rættiliga væl undir við tilboðnum um regluligar kanningar fyri krabbamein um bróstunum.

Tað sigur Johan Jansson, læknastrjóri á Landssjúkrahúsinum.

Tað hevur annars ljóðað, at tað eru alt ov fáar kvinnur, sum taka av hesum tilboðnum, men tað avsannar læknastrjórin.

Hann vísir á, at í fjór fingur stívlaga 2300 kvinnur tilboð um at verða kannaðar og av teimum tóku stívlaga 1900 av tilboðnum og lótu seg kannaðar.

Tað er yvir 82 prosent av kvinnunum, og tað verður mett at vera eitt gott úrslit. Í Danmark, har tey eisini hava slíkar kanningar, siga tey, at taka 75 prosent av kvinnunum av tilboðum, er tað eitt nøktandi úrslit.

## Avgjört nøktandi

Men í Føroyum er tað í roynd og veru væl meiri enn 82 prosent av kvinnunum, sum gera vart við seg, tí tað er eisini eitt ávíst tal, sum ikki møtir av ymsum orsøkum.

Johan Jansson sigur, at vit skulu ikki gloyma, at talan er um eitt tilboð til allar kvinnur ímillum 50 og 69 ár, og tað eru nakrar, sum ikki taka av.

Í fjór vóru tað stívlaga 140 kvinnur, ella gott seks prosent av teimum, sum fingur tilboðið, sum svaraðu aftur, at tær ikki taka av.

Harafturat vóru tað gott og væl 20 kvinnur, sum gjørdur vart við, at tær vóru fluttar uttanlands og at tilboðið tí ikki var viðkomandi fyri tær.

Johan Jansson sigur, at samanumtikið vóru tað 250 av kvinnunum, sum fingur tilboðið um mammografikanning í fjór, sum ikki møttu upp, og sum heldur ikki boðaðu frá frammanundan, at tær ikki fóru at møta. Tað eru 11 prosent av teimum stívlaga 2300 kvinnunum, sum fingur tilboð um kanning.

Hann sigur, at hóast

talið á kvinnum, sum møta upp til kanningar, avgjört er nøktandi, er tað heldur ikki yvir at dylja, at tað er ein stór útreiðsla fyri Landssjúkrahúsið, at kvinnur bara lata sum einki, og ikki møta upp, uttan at boða frá.

– Men samanumtikið mugu vit staðfesta, at hetta er eitt væleydnað tiltak, sigur læknastrjórin á Landssjúkrahúsinum.

Hann sigur, at skal nakað skil vera í at hava fyriryrgjandi kanningar av hesum slagi, eiga tey at fylgja ávísu leiðreglum fyri, hvussu nógvur kvinnur taka av tilboðnum, men í hesum sambandi eru tey fýroysku tølini góð, tá ið yvir 82 prosent av kvinnunum taka av.

Eitt barometur fyri, hvussu væl ein kanning á einum sjúkrahúsið eydnast, er, hvussu skjótt tey, sum eru kannað, fáa svar.

Og í sambandi við mammografikanningarnar á Landssjúkrahúsinum, vísa hagtølini hjá sjúkrahúsinum, at yvir 95 prosent av kvinnunum høvdu longu fingið svar, áðrenn 10 dagar vóru farnir frá tí at tær vórðu kannaðar. Í Danmark eru tey nøgd, tá ið umleið 80 prosent fáa svar, áðrenn 10 dagar eru farnir.

## Funnu krabbamein

Johan Jansson vísir eisini á, at kanningarnar hava eisini givið úrslit.

Av teimum stívlaga 1900 kvinnunum, sum vórðu kannaðar í fjór, vórðu vóru yvir 60 kvinnur, ella góð 3,3 prosent, boðsendar aftur til nágreiniligari kanning.

Og tøluni hjá Landssjúkrahúsinum vísa eisini, at kanningarnar hava eisini gjørt mun, tí lækarnir staðfestu krabbamein hjá 14 av kvinnunum, sum vóru til kanningar, og tær vórðu síðani settar í viðgerð.

» Tað verður mett at vera eitt gott úrslit

# 5600 kvinnur

Tað var í 2015 at avgerð varð tikin um, at bjóða øllum kvinnum ímillum 50 og 69 ár at fáa regluligar, fyriryrgjandi kanningar fyri bróstkrabba.

Kvinnurnar verða kannaðar annaðhvørt ár og tað er Landssjúkrahúsið, sum stendur fyri kanningunum. Talan er um einar 5.600 kvinnur í Føroyum í hesum aldri, sum sostatt fáa tilboð um regluligar mammografikanningar.

Mannagongdin er at býta kvinnurnar í bólkar

og at boða teimum til kanningar í fýra umfórur hvørt ár, soleiðis at eftir tveimum árum eru allar kvinnur kannaðar, og so verður byrjað av nýggjum.

Fyrstu kvinnurnar komu til kanningar seinast í februar fjór og í fjór vóru tilsamans trý umfór. Tað merkir, at í fyrsta ársfjórðingi næsta ár, hava allar kvinnur í aldri fingið tilboðið fyrstu ferð – og so verður byrjað um aftur.

**GOTT ÚRSLIT**

Átakið at bjóða øllum kvinnum í Føroyum ímillum 50 og 69 ár, regluliga kanning fyri bróstkrabba, er væleydnað, sigur Johan Jansson, læknastrjóri

» **Lækarnir staðfestu krabbamein hjá 14 av kvinnunum**